

kan det hindres, at nye krav til betonproduktion resulterer i øget import, og samtidig kan udvikling af knowhow om indvindingsteknik give grundlag for eksport.

Et femte eksempel er udvikling af en mere miljøvenlig jordbrugsproduktion.

De vedtagne reduktionskrav med hensyn til gødningsanvendelse og pesticidanvendelse skal udnyttes med henblik på systemeksport.

Et sjette eksempel er udvikling af landbrugsmaskiner, -anlæg og -metoder med henblik på behovene i økologisk jordbrug.

Udvikling og salg af maskiner, anlæg og metoder til økologiske og traditionelle jordbrugere samt eksport i konkurrence med Vesttyskland.

Et syvende eksempel er udvikling af teknologi, der fjerner dioxin fra affaldsforbrænding.

Udvikle metoder til genbrug af PVC og polyethylen, det vil sige metoder til såvel rensning som sortering af de forskellige plastformer. Den udviklede teknologi mindsker importen af råvarer og giver mulighed for eksport af rensningskonceptet og udstyret.

Et ottende eksempel er udvikling af en naturgasfyret kedel.

På grund af nedslidning og salg af naturgas skal der opstilles et stærkt stigende antal små gaskedler i de kommende år. Den efterlyste kedel findes ikke i udlandet.

Et niende eksempel er udvikling af små lokale kraftvarmeverker, der kører på natur- eller biogas eller andre lokale energikilder såsom halm eller træflis.

Herved mindskes importen af energi. Den udviklede teknologi kan eksporteres.

Et tiende eksempel er videreudvikling af teknologien til biogasfremstilling. Udvikling af teknologi der kan forbedre biogassens kommercielle muligheder. Herved mindskes importen af energi. Den udviklede teknologi kan eksporteres.

Et elvte eksempel er udvikling af rensningsteknologi, der egner sig til virksomheder, hvis overlevelsesstrategi er stor omstillingsevne i produktionstilrettelæggelse.

Mange danske virksomheder f.eks. tekstilfarverier overlever på, at de hurtigt kan indstille sig på nye farvebatches. Det giver en øget forureningsbelastning og vanskeligheder med at behandle f.eks. spildevand.

Et tolvte eksempel er udvikling af laboratorieudstyr til brug i ulande.

Det vil sige feltpræget udstyr, der er robust, og som er i stand til at overvåge væsentlige forureningsparametre til brug for lokale miljøadministrationer.

Et sidste eksempel på udviklingsopgaver, der kan

iværksættes, er udvikling af bedre udstyr til kontinuerlig emissionsovervågning.

Industriministeriet har i en analyse om sammenhængen mellem erhvervs- og miljøpolitik vist, at der er såvel et miljømæssigt behov som markedsmæssige muligheder for udviklingen af sådant udstyr.

Ad 3

Med baggrund i nedenstående eksempler på konkrete forslag til udviklingsprojekter vurderes det, at den årlige udgift vil beløbe sig til 75 mio. kr.

Beløbet skal ses i sammenhæng med, at der skal ske en øget målretning af Industriministeriets eksisterende erhvervsfremmeordninger. Det forventes, at der i takt med opbygningen af erfaringer med det miljøteknologiske udviklingsprogram sker en overføring af midler fra ministeriets eksisterende bevilinger.

Endvidere foreslås det, at programmet tidsbegrænses. Når programmet udløber, kan det så, bl.a. med udgangspunkt i de foretagne effektvurderinger, tages op til ny overvejelse, om programmet skal fortsættes og under hvilken form.

Ad 4

Midlerne i programmet er traditionel regulering med forbud og påbud kombineret med økonomiske incitamenter i form af tilskud, afgifter, styring af offentlige indkøb m.v. Der skal altså benyttes langt flere påvirkningsmuligheder, end det er sædvanen inden for såvel miljøforvaltning som industripolitik.

Ud over lovmæssig regulering skal der i større omfang anvendes selektive afgifter som styringsmiddel i miljøreguleringen, det kan være afgifter på uønskede produkter, miljøbelastende input i produktioner m.v. Afgifterne kan anvendes til at sikre øget genbrug. Det kan f.eks. gøres ved at belægge råvarerne i produktionerne med en afgift, der fremmer genindvinding af gamle råvarer. Et sted, hvor dette kunne være fornuftigt, er inden for papir- og plasticproduktioner. Indtægterne fra afgifterne kan bruges til at finansiere yderligere udviklingsprogrammer og projekter. Der kan overvejes en varslingsordning for lovtiltag, således at erhvervene får mulighed for at påbegynde udviklingen af teknologier til imødekomelse af fremtidig efterspørgsel.

Det centrale industripolitiske virkemiddel bliver *udviklingskontrakter*, hvor staten udbyder udviklingsopgaver, hvortil der er stillet midler til rådighed for den/de virksomheder, der deltager i udviklingsarbejdet.